

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Ludgardis te
ANTWERPEN**

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	6114-110551
Instellingsnummer	110551
Instelling	Vrije Basisschool - Sint-Ludgardis
Directeur	Wendel VAN DEN BROECK
Adres	Bervoetstraat 25 - 2000 ANTWERPEN
Telefoon	03-233.93.20
E-mail	slsasecretariaat@stludgardis.be
Website	www.stludgardisantwstad.be
Bestuur van de instelling	VZW Sint-Ludgardisschool Antwerpen
Adres	Maarschalk Gérardstraat 18 - 2000 ANTWERPEN
Scholengemeenschap	Basisscholen KVO
Adres	Kapelsesteenweg 74 - 2930 BRASSCHAAT
CLB	Vrij CLB De Wissel Antwerpen
Adres	Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
Dagen van het opvolgingsbezoek	21-02-2017
Einddatum van het opvolgingsbezoek	21-02-2017
Datum bespreking verslag met de instelling	21-02-2017
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Darline VAN DEN BROUCKE
Teamleden	Ingrid VAN PEEL, Dirk VAN DEN BOSSCHE, Ilse DE VOLDER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: mens en maatschappij.....	4
3.2 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek.....	4
3.3 Lager onderwijs: vaststellingen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.....	5
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 27-01-2014 tot 04-02-2014 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 04-02-2017 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Lager onderwijs - Leergebieden

wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied 'mens en maatschappij' in voldoende mate. De onderwijzers voorzien in een thematisch en voldoende evenwichtig aanbod voor de verschillende domeinen. Ze hebben groeiende aandacht voor de graduele opbouw en samenhang van het aanbod doorheen de lagere afdeling.

3.2 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied 'wetenschappen en techniek' in voldoende mate. De onderwijzers voorzien in een thematisch en voldoende evenwichtig aanbod voor de verschillende domeinen. Ze hebben groeiende aandacht voor de graduele opbouw en samenhang van het aanbod doorheen de lagere afdeling.

3.3 Lager onderwijs: vaststellingen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Kwaliteitszorg Het vernieuwde directieteam heeft een positieve invloed op de ontwikkelingsdynamiek van het pedagogisch beleid van de school. Het investeerde samen met het kernteam op systematische en gefaseerde wijze in een professionaliseringstraject voor beide leergebieden. De pedagogische begeleidingsdienst had hierbij een ondersteunende rol. Tijdens dit traject verkenden de onderwijzers de concrete leerplandoelen van ‘mens en maatschappij’ en ‘wetenschappen en techniek’. Hierbij focusten ze voornamelijk op de verhoging van de doelgerichtheid van het aanbod, de verruiming van de thematische uitwerking en het wegwerken van hiaten en overlappingsen in het onderwijsaanbod. Tevens legden de onderwijzers afspraken en instrumenten vast om de planning van het onderwijsaanbod te stroomlijnen. Met een inventaris van geselecteerde leerplandoelen in hun planningsdocumenten willen ze de volledigheid en de graduele opbouw van het aanbod bewaken. Momenteel is de opvolging van dit systeem voornamelijk gericht op de volledigheid van de planningsdocumenten waarbij het verantwoordingsperspectief overweegt. Om de onderwijskwaliteit van de geïntegreerde aanpak binnen deze leergebieden effectiever bij te sturen, blijft een meer inhoudelijke coaching en de ondersteuning tot op de klasvloer een prioritair aandachtspunt.

Curriculum De diverse planningsdocumenten, de themabundels en het leerlingenwerk
Onderwijsaanbod getuigen van een voldoende gevarieerd en evenwichtig onderwijsaanbod voor
Referentiekader de leergebieden ‘mens en maatschappij’ en ‘wetenschappen en techniek’. De
Planning onderwijzers bieden beide leergebieden geïntegreerd aan in ‘wereldoriëntatie’.
Evenwichtig en volledig Vanuit deze aanpak voorzien ze een thematische benadering van deze
Samenhang leergebieden. Zowel bij de thema’s als bij extra-murosactiviteiten investeren de
Brede harmonische vorming onderwijzers in meer samenhang met het onderwijsaanbod. Voor de planning
Actief leren van dit onderwijsaanbod gebruiken ze het leerplan als referentiekader.

Bij elk thema registreren de onderwijzers welke domeinen en leerplandoelen aan bod komen. Om de leerinhouden op elkaar af te stemmen en hiaten weg te werken, beschikken de onderwijzers over afspraken en bouwden ze hun aanbod gradueel op waarbij ze zich baseren op de leerlijn van het leerplan. Er is momenteel nog geen doelgerichte aansluiting met de ontwikkelingslijn van de kleuterafdeling.

De meeste onderwijzers hebben groeiende aandacht voor de multiperspectiviteit binnen beide leergebieden. Hierdoor krijgen de thema’s een bredere invulling en komen de domeinen meer evenwichtig aan bod. Om het aanbod vorm te geven stellen de onderwijzers thematische bundels samen vanuit verschillend bronnenmateriaal. De onderlinge afstemming gebeurt tijdens structureel en informeel overleg per leerjaar en per graad. In de meeste klassen blijft het thematische aanbod vrij traditioneel, sterk kennisgericht en overweegt het invullen van een veelheid aan werkbladen. Met de introductie van het doe-bord krijgen leerlingen wel meer kansen om te exploreren en te onderzoeken. In een aantal klassen blijkt de uitwerking van het onderwijsaanbod minder kwaliteitsvol.

De onderwijzers ondernemen gerichte initiatieven om met de leerlingen de verkeerseducatie effectief toe te passen bij leeruitstappen of gericht te integreren in het onderwijsaanbod. Voor het domein techniek zijn er nog ruime groeikansen om de leerlingen te stimuleren tot onderzoekend ontdekken waarbij ze de verschillende stappen van het technisch proces doorlopen. De horizontale samenhang tussen de domeinen van ‘mens en maatschappij’ en ‘wetenschappen en techniek’ en andere leergebieden, is leerkrachtafhankelijk.

Bij enkele onderwijzers is een krachtige leeromgeving het uitgangspunt voor het aanbod. Ze spelen in op de belevingswereld van de leerlingen en bieden hen regelmatig kansen aan om actief te leren, de wereld rondom hen te exploreren in functie van een brede harmonische vorming.

De onderwijzers benutten de leeruitstappen als een bijkomende troef voor de realisatie van een levensecht aanbod binnen de thema’s.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

In de planningsdocumenten voorzien de onderwijzers voor deze leergebieden voldoende onderwijstijd zoals aangegeven in de richtlijnen van het onderwijsnet. Toch blijkt dat in de praktijk in enkele klassen de voorziene onderwijstijd wegvalt om verder te werken aan lessen van andere leergebieden.

Een groeiende aandacht voor actieve werkvormen stimuleert de zelfstandigheid van de leerlingen. Sommige onderwijzers hanteren echter een eerder sturende onderwijstijl waardoor de leeransen van de leerlingen beperkter blijven.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De onderwijzers beschikken over beperkte leermiddelen voor ‘mens en maatschappij’ en ‘wetenschappen en techniek’. Ze voorzien eigen bronnenmaterialen, ontlene themagerichte boeken in de bibliotheek en maken gebruik van een aantal informatieve boeken aanwezig in de school. Het schoolteam geeft aan dat de beschikbare middelen om eventueel een eigen documentatiecentrum uit te bouwen, eerder gering zijn.

Om de klassikale tijd- en ruimtekaders op elkaar af te stemmen, kwam het team tot bindende afspraken. Het functioneel gebruik van deze kaders groeit vanuit de aandacht voor actualiteit maar het gebruik ervan binnen andere domeinen is leerkrachtafhankelijk.

De onderwijzers gebruiken de beschikbare digitale borden als ondersteuning voor het werkelijkheidsgericht karakter van de leergebieden. Voor de leerlingen zijn de mogelijkheden om te werken in een ICT-ondersteunde leeromgeving veeleer beperkt. De onderwijzers zetten ICT nog weinig doelgericht in tijdens hun lessen.

Evaluatie Het team staat aan het begin van een ontwikkelingsproces om tot een
Evaluatiepraktijk gezamenlijk gedragen visie te komen over een brede evaluatiepraktijk waarbij
Evenwichtig en representatief ze naast de cognitieve ontwikkeling ook de verworven vaardigheden en na te
 streven attitudes binnen dit leergebied in kaart brengen.

De onderwijzers ontwerpen zelf toetsen bij de uitgewerkte thema's. In de
 meeste klassen overweegt de focus op een eerder kennisgerichte evaluatie. Een
 kritische reflectie over de zinvolheid van bepaalde toetsen dringt zich op. De
 afstemming van de evaluaties op de leerplandoelen heeft nog ruime
 groeikansen.

Begeleiding In de meeste klassen blijft differentiatie in het aanbod en de aanpak voor deze
Leerbegeleiding leergebieden nog veeleer beperkt. De meerderheid van de onderwijzers spelen
Zorg bij de samenstelling van de leerinhouden slechts in beperkte mate in op de
 interesses en talenten van de leerlingen. Bij de begeleiding van de leerlingen
 voor deze leergebieden is er aandacht voor pré-teaching als preventieve
 maatregel voor een beperkt aantal leerlingen. Welbevinden en betrokkenheid
 beschouwen de onderwijzers als essentieel voor een goed lesverloop.

Professionalisering Een werkgroep met vertegenwoordigers uit verschillende klassen en de
Deskundigheidsbevordering directeurs stuurden het professionaliseringstraject voor 'mens en maatschappij'
Interne expertise en 'wetenschappen en techniek' gericht aan. Tijdens verschillende formele en
Nascholingen informele overlegmomenten verkenden de onderwijzers de voorbije jaren de
 leerplandoelen van deze leergebieden. De studie van de visie en de krachtlijnen
 van het leerplan blijft veeleer beperkt. Ook de individuele nascholingen en de
 inzet van interne expertise blijken in geringe mate aan bod te komen om in alle
 klassen een effectieve impact te hebben op de pedagogisch-didactische aanpak
 binnen de klaspraktijk. De verdere professionalisering van de onderwijzers en
 de afstemming van het onderwijsaanbod op de visie en verwachtingen van de
 leerplannen is noodzakelijk.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Darline VAN DEN BROUCKE de inspecteur-verslaggever	Wendel VAN DEN BROECK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	